



רבי יהודה ורבי יוסי היו יושבים לילה אחד ועוסקים בתורה. אמר רבי יהודה לרבי יוסי, ראיתי שצחות התורה בלילה יותר מאשר ביום. למה זה? אמר לו, משום שהצחות של תורה שבכתב היא תורה שבעל פה, ותורה שבעל פה שולטת בלילה, ומתעוררת יותר מאשר ביום, ובזמן שהיא שולטת, אז קימת הצחות של התורה.

פתח רבי יוסי ואמר, (איוב לה) ולא אמר איה אלוה עשי נתן זמרות בלילה. בא ראה, בשעה שמתעוררת רוח צפון ונחלק הלילה, הרי בארו ששלהבת אחת יוצאת ומכה תחת כנפי התרנגול ומקיש את כנפיו וקורא. ואותה שלהבת, בזמן שמגיעה אליו ומתעוררת כנגדו, הוא מסתכל בה ומזדעזע וקורא, ומסתכל ומשגיח בשביל כבוד רבונו כדי לעשות רצונו, וקורא לבני האדם.

ולכן נקרא שכוי, השגחה. ונקרא גבר, שמתעורר בשלהבת הגבורה, בצד של הגבורה הוא בא לעורר את העולם, ואז אותם בני האמונה עומדים ונותנים גבורה וכח לכנסת ישראל, ואז נקראת רנת התורה. ולכן דוד ירש את המלכות הוא ובניו לעולמים ולדורי דורות.

וכשהתרנגול קורא ובני אדם ישנים במטותיהם ואינם מתעוררים, התרנגול קורא אחר כך, ואומר מה שאומר, והרי פרשוה. אחר כך מכה בכנפיו ואומר: אוי לפלוני הנזוף של רבונו, שעזב את רבונו, ולא עורר את רוחו ולא משגיח על כבוד רבונו.

כשמאיר היום, הכרוז קורא עליו ואומר: ולא אמר איה אלוה עשי נתן זמרות בלילה. לסייע לו באותן התשבחות, ושיהיה הכל בסיוע אחד. עשׂי?! עושני הנה צריך להיות! מה זה עשׂי? אלא בשעה שאדם קם בחצות הלילה ומשתדל ברנת התורה, שרנת התורה לא נקראת אלא בלילה, וכשהוא נמצא בתורה כשמאיר היום, הקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל מתקנים לו חוט אחד של חסד להנצל מן הכל, ולהאיר לו בין העליונים והתחתונים.

רבי יהודה אמר, אני שמעתי שאמר רבי אבא את הפסוק הזה, איה אלוה עשׂי, עושה לי הנה צריך להיות! מהו עשׂי? אלא כמו



שְׁאֲמַרְתָּ, בְּשַׁעַה שֶׁהוּא קָם בְּלִילָה וּמִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, כְּשִׁמְאִיר הַיּוֹם מִתְעוֹרָר אַבְרָהָם בְּאוֹתוֹ חוּט שְׁלוֹ, שְׁכָתוּב בּוֹ (בראשית יד) אִם מִחוּט וְעַד שְׂרוּף נֶעַל וְגו'. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּכְנִסֵּת יִשְׂרָאֵל מִתְקַנֵּים אוֹתוֹ, וְעוֹשִׂים אוֹתוֹ בְּכָל יוֹם בְּרִיָּה חֲדָשָׁה. זֶהוּ שְׁכָתוּב אֱלֹהֵי עֲשִׂי.

וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ, א"ל ו"ה. א"ל - זֶה אַבְרָהָם, שְׁכָתוּב בּוֹ, הָאֵל הַגָּדוֹל. ו' - זֶה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. ה' - זֶה כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל. וְזֶה הוּא אֱלֹהֵי. וְהֵם עוֹשִׂים אֶת הָאָדָם וּמִתְקַנֵּים אוֹתוֹ בְּכָל יוֹם, וּמִשׁוּם כֶּף כְּתוּב עֲשִׂי, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קמט) יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל בְּעוֹשָׁיו. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדַאי כֶּף הוּא, וְהַכֵּל דִּבֵּר אַחַד.

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, או הוֹדַע אֱלֹהֵי חֲטָאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא. הוֹדַע אֱלֹהֵי, מִצַּד שֶׁל מִי? או יָדַע (נוֹדַע) חֲטָאתוֹ הֲיֵה צָרִיךְ לִהְיוֹת! מַה זֶה הוֹדַע אֱלֹהֵי? אֵלֶּא שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצַוֶּה אֶת כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל לְהוֹדִיעַ לְאָדָם אוֹתוֹ הַחֲטָא שֶׁהוּא חָטָא, וּבִמָּה מוֹדִיעָה לוֹ? בְּדִינָיָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איוב כ) יִגְלוּ שָׁמַיִם עוֹנוֹ וְאָרֶץ מִתְקוֹמָמָה לוֹ. הוֹדַע אֱלֹהֵי, כְּמִי שֶׁמְצַוֶּה לְאַחַר.

שִׁשְׁנֵינֵנו, בְּשַׁעַה שֶׁאָדָם חוּטָא לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלֹא מִשְׁגִּיחַ עַל חֲטָאוֹ לְחֹזֵר בַּתְּשׁוּבָה לְפָנֵי רַבּוֹנוֹ, וְזוֹרֵק אוֹתוֹ אַחַר כִּתְפוֹ, נִשְׁמַתוֹ מִמֶּשׁ עוֹלָה וּמַעֲיָדָה לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִז מְצַוֶּה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל וְאֹמֵר: או הוֹדַע אֱלֹהֵי חֲטָאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא, הוֹשִׁיטִי אֶת הַדִּין עָלָיו וְהוֹדִיעִי לוֹ אֶת חֲטָאוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יחזקאל טז) הוֹדַע אֶת יְרוּשָׁלַם אֶת תּוֹעֲבֹתֶיהָ.

אַחַר שֶׁמִּגִּיעַ עָלָיו הַדִּין, אִז מִתְעוֹרָרֵת רוּחַ לְחֹזֵר בַּתְּשׁוּבָה לְפָנֵי רַבּוֹנוֹ, וְנִכְנָע לְהַקְרִיב קָרְבָן, שֶׁהָרִי מִי שֶׁלְבוֹ גָּס בּוֹ, חוּטָא, וְשׁוֹכַח חֲטָאוֹ וְלֹא מִשְׁגִּיחַ עָלָיו, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזַמֵּן כְּנִגְדּוֹ, וּמְצַוֶּה לְהוֹדִיעַ לוֹ אֶת אוֹתוֹ הַחֲטָא, כְּדִי שֶׁלֹא יִשְׁתַּכַּח מִמֶּנּוּ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כֶּף זֶה וְדַאי (מגין שֶׁכֶּף) וְכֶף מְצַאֲנוּ בְּדוֹד, שְׁכִינּוֹן שֶׁעָשָׂה אוֹתוֹ מַעֲשֵׂה שֶׁל בַּת שְׁבַע, לֹא הִשְׁגִּיחַ בּוֹ. אָמַר לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: אַתָּה שְׁכַחְתָּ אוֹתוֹ?! אֲנִי אֲזַכִּיר לָךְ. מִיָּד מַה כְּתוּב? (שמואל-ב יב) אַתָּה הָאִישׁ כֹּה אָמַר ה'. אַתָּה הָאִישׁ שֶׁלֹא זָכַרְתָּ אוֹתוֹ, אַתָּה הָאִישׁ שֶׁשְׁכַחְתָּ אוֹתוֹ. וּבִמָּה הוֹדִיעַ לוֹ? בְּדִין.

אַתָּה כָּאֵן, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר, הוֹדַע אֱלֹהֵי חֲטָאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא, וְהִדְבֵּר יָפָה, וְכֶף הוּא, שֶׁלֹא כְּתוּב אוֹ נוֹדַע אֱלֹהֵי, כְּמוֹ שְׁכָתוּב



(שמות כא) או נודע כי שור נגח הוא, ומי שעומד בלילה לעסק בתורה, התורה מודיעה לו את חטאו, ולא בדרך של דין, אלא כמו אם שמודיעה לבנה בדבר רך, והוא אינו שוכח אותו, ושבת בשוכה לפני רבנו.

ואם תאמר, דוד, שהיה קם בחצות הלילה, למה התעוררו עליו בדין? אלא דוד שונה, שהוא עבר במה שנקשר, וצריך דין, ובמה שעבר הוא נדון. הוא חטא כנגד המלכות הקדושה ולירושלים הקדושה, ומשום כך גרש מירושלים, והמלכות הוסרה ממנו, עד שהתתקן כראוי (וינעש).

אמר רבי יהודה, מה זה שהקדוש ברוך הוא העניש את דוד על ידי בנו, שכתוב (שמואל ב-יב) הנני מקים עליך רעה מביתך? אמר רבי יוסי, הרי בארנו, משום שאם יעמד עליו איש אחר, לא ירחם עליו. אמר לו, והרי אבשלום רצה להרג את אביו בכמה עצות רעות (חבל תחבולות) עליו יותר מאדם אחר? אמר לו, לא שמעתי.

אמר לו, אני שמעתי, דוד חטא בבת שבע סתם. אמר הקדוש ברוך הוא: יבא בן של בת אל נכר וינקם נקמה, ומיהו? זה אבשלום, שהיה בנה של יפת תאר, מהקרב. מכאן למדנו, מי שלוקח האשה הזו בקרב וחומד אותה, לסוף יוצא ממנה בן סורר ומורה. מה הטעם? משום שעד עכשו לא פסקה ממנו זממה, והרי פרושה. **רבי יוסי** פתח ואמר, נשבע ה' בימינו ובזרוע עזו, הפסוק הזה פרושהו. אבל בא ראה, כל זמן שאדם חוטא לפני הקדוש ברוך הוא, יש דרגה אחת נודעת למעלה כנגד החטא הזה לדון את האדם, ומסתכלת (ומסכימה) עליו. אם שב בתשובה שלמה לפני רבנו, מעבר חטאו ואין הדין שולט עליו ולא מגיע עליו. ואם לא שב, נרשם אותו החטא לאותה הדרגה. אם הוסיף לחטא, הרי דרגה אחרת מזדמנת כנגדו ומסכימה עם הדרגה הראשונה, ואז צריך תשובה יתרה. (ואם לא שב) ואם מוסיף לחטא, מוסיף דרגה על דרגה, עד שמשלים לחמש דרגות.

ביון שהימין התתקן כנגדו והסכים עליו, הרי השמאל מזמן להסכים עם הימין ולהכליל בו. ביון שהשמאל מסכים עם הימין, אז כבר לא תלוי בתשובה, והרי פרושה, ואז הכל מסכימים עליו בדין, והדין שורה עליו.



וּבְשֵׁי הַדִּין נִשְׁלַם וְשׁוּרָה עַל הָאָדָם, אִז מִסְתִּים וּמִתְתַקְנֹת הָאֲצָבָעוֹת
חֲמֵשׁ בְּתוֹךְ חֲמֵשׁ, יְמִין בְּשִׂמְאֵל, לְהִרְאוֹת שְׁהָרֵי הַכֹּל
הַסְכִּימוּ עָלָיו בְּאוֹתוֹ דִּין, וַיִּדְּיוּ מִתִּישְׁרוֹת לְהִרְאוֹת דְּבָר בְּלִי כֹונֵת
הָאָדָם, וְלֹא הִתְפֹּנֵן בּוֹ. וְעַל זֶה כְּתוּב, (שְׁמוֹת טו) 'יְמִינָךְ ה' נֶאֱדָרִי בְּכַח
יְמִינָךְ ה' תִּרְעֵץ אוֹיֵב, לְהַכְלִיל שְׂמֵאל בְּיָמַי, וְנִשְׁלַם הַדִּין, וְאִז זוֹהִי
עֲמִידָה שֶׁל הַכֹּל. וְלָכֵן, כְּשֶׁרוּצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְקַיֵּם הַכֹּל, כְּתוּב
(ישעיה סב) נִשְׁבַּע ה' בְּיָמֵינוּ וּבְזֵרוּעַ עֲזוֹ וְגו'.

רַבִּי יְהוּדָה פֶּתַח, כְּתוּב (ויקרא כג) פְּרִי עֵץ הָדָר כִּפְתַת תְּמָרִים. פְּרִי עֵץ
הָדָר מָה הוּא? זֶה אֶתְרוּג. וְכִי אֶתְרוּג מֵעֵץ הָדָר הוּא? וְהָרִי כִּמָּה
קוֹצִים יֵשׁ סְבִיבוֹ, מִכָּאן וּמִכָּאן, וְאִתָּה אִמְרַת פְּרִי עֵץ הָדָר? אֵלֵא סוּד
הַדְּבָר, שְׁכֵתוּב וַיִּבֶן ה' אֱלֹהִים אֶת הַצֵּלַע אֲשֶׁר לְקַח מִן הָאָדָם לְאִשָּׁה
וַיְבָאָהּ אֶל הָאָדָם. וְכֵתוּב עֵצִים מֵעֲצָמַי וּבִשָּׂר מִבִּשְׂרִי, וְזֶהוּ פְּרִי עֵץ
הָדָר. מִנֵּיִן לָנוּ שְׂאָדָם נִקְרָא עֵץ? שְׁכֵתוּב כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה.

כִּפְתַת תְּמָרִים, שְׁעוּלִים לְשִׁבְעִים שָׁנִים, וְבוֹ נִתְקַנוּ שִׁבְעִים שָׁנִים
עָלְיוֹנוֹת. וְזֶה כִּפְתַת לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, וְלָכֵן נִקְרָא כִּפְתַת, כִּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר כְּפִיתוּ, שְׁעוּלָה לְכָאן וּלְכָאן. זֶהוּ שְׁכֵתוּב כִּי כָל בְּשָׂמַיִם
וּבְאָרֶץ, דְּוָקָא.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, פְּרִי עֵץ הָדָר – זֶה מְזַבַּח, שְׁעוּשָׁה פְרוֹת, וּמַעְלָה
נִצָּנִים לְכָל הַצִּדִּדִים. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׁכָל שִׁבְעִים הַשָּׁנִים
נוֹתְנִים לָהּ חֶלֶק, וְהִיא מִתְבָּרַכַת מִכָּלֵם. מָה זֶה אוֹמֵר? מִשּׁוּם שְׁמִי
שְׁחוּטָא אֶל הַמְזַבַּח, הוּא חוּטָא בְּכָל, שְׁהָרִי כְּפוֹת כְּנָגַד אוֹתוֹ שְׁכְּפוֹת
לְמַעְלָה, וְלָכֵן נִקְשְׁרוּ זֶה עִם זֶה, פְּרִי עֵץ הָדָר כִּפְתַת תְּמָרִים, וְלֹא כְּתוּב
וּכְפַת תְּמָרִים.

כְּתוּב (ויקרא ז) זֹאת מִשְׁחַת אֶהְרֹן וּמִשְׁחַת בְּנָיו. מָה זֶה אוֹמֵר? אֵלֵא
זֹאת – זֶה מְזַבַּח, שְׁנַמְשַׁח עַל יַד אֶהְרֹן, שְׁכֵתוּב וּמִשְׁחַת אֶת
מְזַבַּח הָעֹלָה וְאֶת כָּל כְּלָיו. וּמִשְׁחַת (זו מִשְׁחַת) בְּנָיו, שְׁהָרִי נִמְשַׁח מִכָּלֵם,
וּמִתְגַדֵּל וּמִתְבָּרֵךְ וּמִטְהַר.

בֵּא רָאָה, בְּחָג סוּבְבִים אֶת הַמְזַבַּח פַּעַם אַחַת בְּכָל יוֹם, וְאַחַר כֵּן
שִׁבְעַת פְּעָמִים. מָה זֶה אוֹמֵר? אֵלֵא, לְמַלְךְ שְׁהַזְמִין אוֹרְחִים
וְהַתְעַסֵּק עִמָּהֶם, וְהִיתָה לְמַלְךְ בַּת יַחֲדָה. אִמְרָה לוֹ: אֲדוּנִי הַמַּלְךְ,
מִשּׁוּם הָאוֹרְחִים לֹא שָׁמַת לֵב אֵלַי? אָמַר לָהּ: חֲיִיךְ בַּתִּי, מָנָה אֲעֹלָה
לָךְ בְּכָל יוֹם, (שְׁשׁוּהָ כְּכֹלֵם).



כָּךְ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם שֶׁל הַחֵג מִקְרִיבִים יִשְׂרָאֵל כְּנֶגֶד אַמּוֹת הָעוֹלָם. אָמַר
הַמִּזְבֵּחַ לַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ: לְכֻלָּם נִמְצְאִים מְנוּת וְחֻלְקִים, וְלִי מָה
אַתָּה נוֹתֵן? אָמַר לָהּ: בְּכָל יוֹם יִסּוּבְכוּ אוֹתָךְ שְׁבַעַת יָמִים
עַלְיוֹנִים לְבָרְךָ אוֹתָךְ, וְנוֹתְנִים לָךְ שְׁבַעִים חֻלְקִים (בְּכָל יוֹם). רַבִּי יוֹסִי
אָמַר, שְׁבַעִים חֻלְקִים בְּכָל יוֹם כְּנֶגֶד שְׁבַעִים פָּרִים שֶׁנִּקְרְבִים בְּחֵג.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, שְׁבַעַת בְּכָל יוֹם, מִשּׁוּם שֶׁהָרִי מִתְבָּרַכַת (מִמְקוֹם)
מְכֻלָּם, וְלִסּוּף שְׁבַעַת הַיָּמִים מִתְבָּרַכַת מִמְקוֹם שֶׁשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה
נִמְצָא. (וְאַחַר כֵּן) שְׁבַע פְּעָמִים, כְּנֶגֶד כָּל אוֹתָם שְׁבַעַת יָמִים כְּדִי לְהַעֲמִיד
לָהּ בְּרָכוֹת מִמַּעַן הַנַּחַל שְׁזוֹרֵם תָּמִיד וְלֹא פוֹסֵק. נִמְצָא שֶׁמִּתְבָּרַכַת
(תָּמִיד) בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, עַד שְׁבַעַת יָמִים שֶׁמִּתְבָּרַכַת מִמַּעַן הַנַּחַל. וְכֵן
פַּעַם אַחֲרַת שְׁבַע פְּעָמִים כְּאַחַד, וּמִתְקִימוֹת בָּהּ הַבְּרָכוֹת אַחַר כָּךְ
מִהַמְקוֹם הָעֲלִיּוֹן שֶׁהַמַּעַן יוֹצֵא וְלֹא פוֹסֵק, כְּפִי שֶׁאֲמַרְנוּ.

בְּכָל יוֹם מְכַרְיָזִים עָלֶיהָ וְאוֹמְרִים, (שְׁמוּאֵל-א-ב) עַד עֲקָרָה יִלְדָה שְׁבַעַת,
וְרַבַּת בָּנִים אֲמַלְלָה. עַד עֲקָרָה יִלְדָה שְׁבַעַת - זוֹ כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל,
שֶׁמִּתְבָּרַכַת מִשְׁבַּעַת בְּכָל יוֹם, וְעוֹלָה לְחֻשְׁבוֹן עֲלִיּוֹן. וְרַבַּת בָּנִים
אֲמַלְלָה - אֵלּוּ אַמּוֹת עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה שְׁעוֹלִים בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן
לְחֻשְׁבוֹן גְּדוֹל, וְאַחַר כֵּן מִתְמַעֲטִים וְהוֹלְכִים בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וְלִכֵּן
הַמִּזְבֵּחַ מְכַפֵּר עַל חַטָּאֵי יִשְׂרָאֵל, הַמִּזְבֵּחַ מְטַהֵר אוֹתָם וּמְרִיק לָהֶם
בְּרָכוֹת מִמַּעַלָּה לְמַטָּה.

וְעַנְיָה עֵץ עֵבֶת - זֶה הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ, שֶׁאֲחוֹז לְשְׁנֵי צַדִּדִּים. וּמִשּׁוּם כֵּן
הִדָּס שְׁלֵשָׁה עֲנָפִים, שִׁיעֶשֶׂה עֲנַף עֵץ עֵבֶת שֶׁאֲחוֹז לְכָל צֵד.
וְעַרְבֵי נַחַל - אֵלּוּ שְׁנֵי עַמּוּדִים, שֶׁמְכַאֵן יוֹצֵא לְכַפּוֹת תְּמָרִים. כַּפַּת
תְּמָרִים, אֲחוֹז לְמַעַלָּה וְאֲחוֹז לְמַטָּה, וְהָרִי נִתְבָּאֵר. אֲתֵרוּג יוֹצֵא מִתּוֹךְ
הַקּוֹצִים שֶׁל הָאֵילָן, וְכֵן זֶה. גַּם כַּפַּת תְּמָרִים אוֹחֵז בָּהֶם וְדַאִי. כָּל מָה
שִׁיוֹצֵא לְעוֹלָם - מְכַאֵן יוֹצֵא וּמְכַאֵן בָּאִים (גִּזּוֹן).

רַבִּי יוֹסִי פָתַח, וְאַבּוּאָה אֵל מִזְבֵּחַ אֱלֹהִים. מִי זֶה מִזְבֵּחַ אֱלֹהִים? זֶהוּ
הַמִּזְבֵּחַ שֶׁלְמַעַלָּה, מִזְבֵּחַ אֱלֹהִים וְדַאִי. וְהֵינּוּ בָּאֵר שֶׁל יִצְחָק,
וְלִפְעָמִים מִזְבֵּחַ ה', כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר קָם מִלְפָּנָי מִזְבֵּחַ ה'. וְעַל זֶה יוֹרְשִׁים
הָעוֹלָמוֹת מְכַאֵן דִּין וְרַחֲמִים, מִשּׁוּם שֶׁהִיא יוֹנְקַת בְּצֵד הַזֶּה וּבְצֵד
הַזֶּה, וְהָרִי בָּאֵרוֹ אֵת הַדָּבָר.



רעיא מהימנא

מצודה זו, המועל בהקדש צריך להביא קרן וחמש. זהו שכתוב וא' חמישתו יוסף עליו, קרן ו'. החמש שלו ה'. וזו קרן היובל. קרן שהיתה במצחו של אותו פר שהקריב אדם הראשון. זהו העקר של כל הקרבנות. הקרן קימת לו לעולם הבא, והפרות שלו בעולם הזה. וזה ה' ה'. (ע"כ רעיא מהימנא).

נפש כי תמעל מעל וגו'. רבי יצחק אומר, הרי פרשוה נפש ודאי. כתוב והיתה נפש אדני צרורה בצרור החיים את ה' אלהיה, וכתוב ואת נפש איביך יקלענה בתוך כף הקלע.

אשריהם הצדיקים שיש להם חלק עליון בקדוש ברוך הוא, בחלק הקדוש, בקדוש המלך, משום שהם מקדשים את עצמם בקדשות רבונם. וכל מי שמתקדש, הקדוש ברוך הוא מקדש אותו, שכתוב (ויקרא כ) והתקדשתם והייתם קדשים. אדם מקדש עצמו מלמטה - מקדשים אותו מלמעלה. וכשמתקדש אדם בקדשת רבנו, מלבישים (מורשים) אותו נשמה קדושה, ירשת הקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל, ואז יורש את הכל. ואלו הם שנקראים בנים לקדוש ברוך הוא, כמו שכתוב (דברים יד) בנים אתם לה' אלהיכם, והרי פרשוה.

בא ראה, כתוב תוצא הארץ נפש תיה, ופרשוה נפש תיה סתם. ומאותו חלק ירש דוד המלך ונקשר בקשר עליון וירש מלכות, כמו שנאמר. ומשום כך והיתה נפש אדני צרורה בצרור החיים. והרי פרשוה שנפש נקשרת ברוח, ורוח עם נשמה, ונשמה עם הקדוש ברוך הוא. אשרי חלקו של מי שיורש הירשה העליונה הזו.

אוי לאותם הרשעים שנפשותיהם אינן זוכות בעולם הזה, וכל שפן בעולם הבא, עליהם כתוב ואת נפש איביך יקלענה בתוך כף הקלע. שהולכים ומשוטטים בעולם ולא מוצאים מקום למנוחה להתקשר בו, ונטמאים (ונשאבים) בתוך צד הטמאה, והפרוז קורא ואומר: נפש כי תמעל מעל בה'. מקדש ה' טמא. שהרי לקדשה לא נכנס, ולא נכלל. והם מזיקי העולם, משום שנדבקים בהם ונטמאים. **רבי** יצחק אומר, הרי פרשוה נפש, כשמתעטרת כנסת ישראל במלך הקדוש מתעטרת ונקראת צרור החיים, משום שבה הכל נקשר.



רבי אלעזר אמר, כִּשְׁשִׁינָה נוסעת, היא נוסעת עם האבות. זהו שכתוב (שמות יד) וַיִּסַּע מִלֶּאֶךָ הָאֱלֹהִים הַהֵלֶךְ וְגו'.

רבי אבא אמר, הכל נעשה עֲטָרָה אחת, כְּדִי שִׁיתַּעֲטֹר כְּאֶחָד, וְהַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ נִרְאָה בְּתוֹכָם (בצורותיו). בְּאוֹתָהּ שָׁעָה נִקְרָא (שיר ב) כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיַּעַר כֵּן דוֹדֵי בֵּין הַבָּנִים. וְהָיוּ יִשְׂרָאֵל רוֹאִים אֶת זֵיו הַכְּבוֹד הָעֲלִיּוֹן נוֹסֵעַ לִפְנֵיהֶם. וְזֶהוּ שְׁשִׁינּוּ, (דברים ד) וַיּוֹצֵאֲךָ בְּפָנָיו בְּכַחוֹ הַגָּדֹל מִמִּצְרַיִם. אֵלֹהֵי הָאֲבוֹת. וּמִשׁוֹם כֶּף הַשֵּׁם הַזֶּה מִשְׁבַּר הָרִים וּמִשְׁבַּר סְלַעִים, וַיֵּשׁ בּוֹ לְטוֹב וּלְרַע. אֲשֶׁרֵי חֶלְקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

בא ראה, עֵז לְקַרְבָּן לְמָה? וְהָרִי אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, עֵז – הַשֵּׁם שֶׁלֹּ גוֹרָם, לְלַמֵּד מִשְׁמוֹ, שְׁהָרִי צַד רַע, וּמִיֵּן רַע הוּא. אֲלֹא כֶּךָ אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֶת זֶה צָרִיךְ לְהַקְרִיב, שְׁהָרִי אִם עוֹבְרַת עָלָיו רוּחַ טְמֵאָה אוֹ שְׁהַתְּעַסֵּק בּוֹ, הָרִי עֵז קָרְבָּנוֹ, בְּאוֹתוֹ גּוֹן שֶׁהוּא חָטָא בּוֹ.

ואמר רבי שמעון, הָרִי שְׁשִׁינּוּ, יֵשׁ מִי שְׁזוֹכָה בְּנִשְׁמָה, וַיֵּשׁ מִי שְׁזוֹכָה בְּהַתְּעוֹרְרוֹת הָרוּחַ, וַיֵּשׁ מִי שְׁאִינּוּ זוֹכָה אֲלֹא רַק בְּנִפְשׁ. זֶה מִי שֶׁלֹּא זוֹכָה אֲלֹא רַק בְּנִפְשׁ, וְלֹא עוֹלָה יוֹתֵר, זֶה נִדְבֵּק בְּאוֹתוֹ צַד שֶׁל הַטְּמֵאָה, וּכְשֶׁהוּא יֵשֵׁן, אוֹתָם צְדָדִים רָעִים בָּאִים וְנִדְבָקִים בּוֹ וּמוֹדִיעִים לוֹ בְּחֵלוֹם דְּבָרִים שֶׁל הָעוֹלָם, מֵהֶם כּוֹזְבִים, וּמֵהֶם אֱמֶת. וְלִפְעָמִים שְׁצוֹחֲקִים עִמּוֹ וּמִרְאִים לוֹ דְּבָרֵי שֶׁקֶר, וּמְצַעְרִים אוֹתוֹ בְּחֵלוֹמוֹ. וְעַל כֶּךָ אֲמוֹת עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, מֵהֶם שְׂרוּאִים בְּחֵלוֹמָם דְּבָרֵי אֱמֶת, מִשׁוֹם אוֹתוֹ צַד שְׁנִדְבָקִים בּוֹ, וְכֻלָּם דְּבָרִים לְזִמְן קָרוֹב.

בא ראה, בְּמִינֵים הָרָעִים הִלְלוּ יֵשׁ שֶׁלֹּשׁ דְּרָגוֹת אֵלֹהֵי עַל אֵלֹהֵי הַדְּרָגָה הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁלָּהֶם הֵם אוֹתָם שְׁתְּלוּיִים בְּאֹוִיר. הַדְּרָגָה הַיּוֹתֵר תַּחְתּוֹנָה שֶׁלָּהֶם הֵם אוֹתָם שְׁצוֹחֲקִים עִם בְּנֵי אָדָם וּמְצַעְרִים אוֹתָם בְּחֵלוֹמוֹתֵיהֶם, מִשׁוֹם שֶׁכָּלֶם חֲצוּפִים כְּמוֹ כְּלָבִים. וַיֵּשׁ דְּרָגָה עֲלִיּוֹנָה עֲלֵיהֶם, שֶׁהֵם מְעֲלִיּוֹנִים וּמִתְחַתּוֹנִים, וְאֵלֹהֵי מוֹדִיעִים לְאָדָם דְּבָרִים, מֵהֶם כּוֹזְבִים וּמֵהֶם אֱמֶתִיִּים, וְאֵלֹהֵי הַדְּבָרִים הָאֱמֶתִיִּים כָּלֶם לְזִמְן הַקָּרוֹב.

ואותה דְּרָגָה מְאוֹתָם הַתְּלוּיִים בְּאֹוִיר, שֶׁהֵם יוֹתֵר עֲלִיּוֹנִים. אוֹתוֹ שֶׁלֹּא זוֹכָה יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר בְּנִפְשׁ, וְאוֹתָהּ נִפְשׁ רוֹצֵה לְהַתְּתַקֵּן וּלְקַבֵּל רוּחַ, טָרָם שְׁהַרְוִיחָהּ אוֹתָהּ. יוֹצֵא מֵהָ שְׁיוּצָא מְאוֹתָהּ מְאוֹתָהּ הַנִּפְשׁ, וּמִתְפַּשְּׁטת בְּעוֹלָם, וְרוֹצֵה לְעֵלוֹת וְלֹא רוֹצֵה, עַד שְׁפּוֹגְשֵׁת



באותם שבָּאוֹר, וְהֵם מוֹדִיעִים לָהּ דְבָרִים, מֵהֶם קְרוּבִים וּמֵהֶם יוֹתֵר
רְחוּקִים, וּבְאוֹתָהּ דְרָגָה הוּא הוֹלֵךְ וְנִקְשֵׁר בְּחִלּוּמוֹ עַד שְׁקוּנָה רִוּחַ.

בֵּינָן שְׁקוּנָה רִוּחַ, אוֹתָהּ רִוּחַ יוֹצֵאת, מְשַׁבֵּר הָרִים וְסֹלְעִים, עוֹלָה
וּמִתְפַּשֵּׁט וְנִכְנָס בֵּין מְלֹאכִים עֲלִיוֹנִים קְדוּשִׁים, וְשֵׁם יוֹדֵעַ מַה
שְׂיִוְדַע, וְלוֹמֵד דְבָרִים, וְחוֹזֵר לְמִקְוֵמוֹ. אִזּוֹ הוּא קָשֶׁר שֶׁל בֶּן אָדָם
בְּקִדְשָׁה, עַד שְׂזוּכָה בְנִשְׁמָה וְקוּנָה אוֹתָהּ.

בֵּינָן שְׁקוּנָה נִשְׁמָה, הִיא עוֹלָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וְשׁוֹמְרֵי הַפְּתָחִים
לֹא מְעַכְבִּים אוֹתָהּ, וְהוֹלֶכֶת וּמִתְפַּשֵּׁטת וְנִכְנָסֶת בֵּין אוֹתָם
הַצְּדִיקִים שְׂצֻרוֹרִים בְּצֻרוֹר הַחַיִּים, וְשֵׁם רוֹאֶה אֶת עַנְגַּי הַמְּלָךְ וְנִגְהֵגִית
מִן הַזֵּיו הַעֲלִיּוֹן.

וּבְשִׁמְתֵנוּרָרֶת הָאֵילֶת הַקְּדוּשָׁה בְּרוּחַ צְפוֹן, יוֹרְדֶת, וְעוֹמֵד אוֹתוֹ
צְדִיק שְׁקוּנָה אוֹתָהּ, וּמִתְגַּבֵּר כְּמוֹ אַרְיָה חֶזֶק
בַּתוֹרָה, עַד שֶׁבֶא הַבְּקָר וְהוֹלֵךְ עִם אוֹתָהּ הָאֵילֶת הַקְּדוּשָׁה לְהִרְאוֹת
לְפָנֵי הַמְּלָךְ, לְקַבֵּל חוּט אֶחָד שֶׁל חֶסֶד. וּמִיְהוּ זֶה? חוּט שֶׁל אַבְרָהָם,
שֶׁהוּא קָנָה אוֹתוֹ, שְׁכָתוּב (בְּרֵאשִׁית י"ד) אִם מְחוּט וְעַד שְׂרוּךְ נֶעַל. הוּא
לֹא נִגְהֵג מֵאַחַר כָּלוּם, וְאָמַר אִם מְחוּט, זָכָה לְחוּט הַזֶּה, וְזֶה נִקְרָא
הַחוּט שֶׁל אַבְרָהָם.

וּבְשִׁבְא אוֹתוֹ צְדִיק עִם הָאֵילָה הַזֹּו, אִזִּי מִתְעַטֵּר עִמָּה לְפָנֵי הַמְּלָךְ,
וְדוֹד אָמַר (תְּהִלִּים כ"ב) לְמַנְצַח עַל אֵילֶת הַשֶּׁחַר, זֹו כְּנִסֶּת
יִשְׂרָאֵל. אֵילֶת הַשֶּׁחַר – הַשִּׁירָה שֶׁל כְּנִסֶּת יִשְׂרָאֵל שְׂאוֹמְרִים בְּגָלוּת
אֵלֵי אֵלֵי לְמָה עֲזַבְתָּנִי וְגו'.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲשֶׁרִיהֶם בְּעֲלֵי הַנִּשְׁמָה, בְּעֲלֵי הַתוֹרָה, בְּנֵי עֲבוּדָתוֹ
שֶׁל הַמְּלָךְ הַקְּדוּשׁ. אוֹי לְאוֹתָם הַרְשָׁעִים שְׂאִין זוֹכִים לְהַדְּבִק
בְּרַבּוֹנָם וְלֹא זוֹכִים בַּתוֹרָה, שְׁכָל מִי שֶׁלֹּא זוֹכָה בַּתוֹרָה, לֹא זוֹכָה לֹא
בְּרוּחַ וְלֹא בְנִשְׁמָה, וְהַהֲדָבְקוֹת שֶׁלָּהֶם בְּאוֹתוֹ הַצֵּד שֶׁל הַמִּינִים
הַרְעִים. וְלִזֶּה אֵין חֶלֶק בְּמִלְךְ הַקְּדוּשׁ, אֵין לוֹ חֶלֶק שֶׁל קְדָשָׁה. אוֹי לוֹ
כְּשִׁיזָא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהוּא הוּא מְכַר לְאוֹתָם הַמִּינִים הַרְעִים, בְּעֲלֵי
הַחֲצָפָה, עֲזִים כְּמוֹ כָּלֵב, שְׁלִיחֵי אֵשׁ הַגִּיהֵנָם, שְׂאִין מְרַחֲמִים עֲלֵיהֶם.

בֵּא וְרָאָה מַה בֵּין יִשְׂרָאֵל לְעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה. יִשְׂרָאֵל, אֵף עַל
גַּב שֶׁלֹּא זוֹכָה אִישׁ יִשְׂרָאֵל אֶלָּא בְּנִפְשׁוֹ, דְרָגָה עֲלִיוֹנָה עוֹמֶדֶת
עָלָיו, וְאִם הוּא רוֹצֵה לְקַנּוֹת רִוּחַ וְאִם הוּא רוֹצֵה לְקַנּוֹת נִשְׁמָה, הוּא



קונה וזוכה בה. אבל עמים עובדי עבודה זרה לא קונים לעולמים, פרט לאם נמול, שאז קונה נפש (מחת נפש) ממקום אחר.

וישראל שעומדים בדרגה תחתונה בנפש, אם אינו רוצה לזכות יותר, ענשו רב. אוי לאותו רשע ששכח את מצוות התורה ולא השתדל בתורה, שכח את אדונו, עליו כתוב יתמו חטאים מן הארץ.

ובא ראה, יש בני אדם שנדבקים בצד הזה משום אותה (בזו) נפש שלא זכו יותר, וכשעוברת עליהם אותה רוח טמאה, שורה עליהם ונדבקים בה. אזי אותו החטא שחוטא האדם הוא מצד של אותה רוח טמאה, וקרבונו הוא עז אחת, משום שהיא בהמה שבאה מאותו צד לכפר על חטאו.

אמר לו רבי אלעזר בנו, והרי כתוב (דברים כא) לא תלין נבלתו על העץ וגו', ולא תטמא את אדמתך. משום שהארץ היא קדושה, (ובמקום ששורה) ורוח טמאה לא תמצא מקום בארץ הקדושה לשרות עליו. אם כן, כיון שעל אותה בהמה שורה רוח טמאה, והיא באה מצדיה, למה מקריבים אותה לצד הקדשה? אמר לו, יפה שאלת.

אבל בא ראה, בני. כתוב (שם ד) כי ה' אלהיך אש אכלה הוא. יש אש אוכלת אש. האש של הקדוש ברוך הוא אוכלת אש אחרת. ובא ראה, יש מלאכים שאומרים שירה לפני הקדוש ברוך הוא, ומתבטלים כשהם מסימים את אותה השירה בניצוץ של אש אוכלת למטה מזמין הקדוש ברוך הוא אש של המזבח, והאש הזו אוכלת ומשמידה את כל אותו הצד, ואותו הצד מתבטל באותה שלהבת של אש ולא משאירה ממנו בעולם. ואותו אדם שמקריב את קרבנו עומד עליו, ובאותו הריח של הקרבן שעולה, עובר ממנו הצד של רוח הטמאה ששורה עליו ומתכפר. משום כן הכל מתבטל ומשמד, ואין מי שעומד בפני אותה אש.

רבי אחא היה הולך בדרך, ורבי חייא ורבי יוסי נפגשו כאחד. אמר רבי אחא, ודאי אנו שלשה עתידים לקבל פני שכינה. התחברו יחד והלכו. אמר רבי אחא, כל אחד ואחד יאמר דבר קשור לתורה, ונלך.

פתח רבי חייא ואמר, (ישעיה מה) הרעיפו שמים ממעל וגו'. הפסוק הזה הוא סוד של חכמה שלמדנו מהמנורה הקדושה. הרעיפו



שמים ממעל, מה זה הרעיפו? כמו שנאמר (דברים לב) יערף כמטר לקחי. ועל הצד של המטר שהוא המזון של הכל הוא אומר. ועל כן כל עיני העולם מצפים לקדוש ברוך הוא למזונות, משום שהוא נותן מזון לכל וזן את הכל, כמו שנאמר עיני כל אליך ישברו וגו'.

ואם תאמר שבמקום הזה שנקרא שמים הדבר תלוי - הרי שנינו, שלא בזכות הדבר תלוי, וזכות הרי פרושה זו צדקה. ותרגום של צדקה - זכות. וזכות ושמים זה דבר אחד, וכאן הרעיפו שמים. (ואם תאמר בו תלוי) כתוב ממעל, ממעל ודאי. מהעתיק הקדוש זה בא, ולא מאותו מקום שנקרא שמים, ונקרא זכות, אלא ממעל דוקא

ושחקים יזלו צדק. שפשוט שמים נוטל אותו ממעל מאותו מקום עליון ששורה עליו, אזי שחקים יזלו צדק. מי השחקים? זה המקום שטוחנים מן לצדיקים. ומי הם? נצח והוד, שהם ודאי טוחנים מן לצדיקים. למי? לאותו מקום שנקרא צדיק, שהרי הם טוחנים את אותו המן שבא מלמעלה, וכל אותו טוב מתכנס בתוכם לתת אותו לדרגה של צדיק, כדי שיתברכו צדק מאותה נזילה שלהם, ועל זה טוחנים מן לצדיקים. מי הם הצדיקים? זה צדיק וצדק, יוסף ורחל, שפשוט מזדוגים כאחד נקראו צדיקים.

ואלו טוחנים מן לצדיקים ודאי, ועל כן - ושחקים יזלו צדק. אז תפתח ארץ - למטה. ויפרו ישע - בני העולם. וצדקה תצמיח יחד - כל הרחמים וכל הטוב של העולם מתרבים, ומזונותיהם של בני אדם מצויים בעולם, אז נוספת שמחה על שמחה, וכל העולמות מתברכים. אומר רבי אהא, אלמלא לא באתי אלא לשמע את זה - די לי.

פתח רבי יוסי ואמר, (שופטים ה) לבי לחוקקי ישראל המתנדבים בעם ברכו ה'. בא ראה, כל הרצון וכל הלב שצריך אדם להריק ברכות ממעלה למטה, ליחד את השם הקדוש, לבקש בתפלה לקדוש ברוך הוא ברצון ובכוננת הלב, להשפיע מאותו הנחל העמק, כמו שכתוב (תהלים קל) ממעמקים קראתיך ה', ששם העמק של הכל, בעמקים העליונים, שהם הראשית העליונה שאב ואם מזדוגים. אף כאן לבי לחוקקי ישראל, מי הם חוקקי ישראל? לא כתוב חוקקי ישראל, אלא לחוקקי, אלו אבא ואמא שהם מחוקקים לישראל הקדוש שהוא שופע מביניהם.



הַמִּתְנַדְבִּיּים בָּעַם – אֵלוֹ הֵם הָאֲבוֹת שֶׁנִּקְרְאוּ נְדִיבִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 נְדִיבֵי עַמִּים נֶאֱסָפוּ עִם אֱלֹהֵי אֲבֹתָם. אֲזַי בְּרָכוּ ה',
 לְהַשְׁפִּיעַ מִמֶּנּוּ בְּרָכוֹת לְמַטֵּה, וַיִּמְצְאוּ בְּרָכוֹת בְּעוֹלָם כָּלָם, שֶׁכִּשְׁכָּאן
 נִמְצְאוֹת בְּרָכוֹת מִלְּמַעְלָה, אֲזַי הִכַּל בְּשִׂמְחָה וְהִכַּל בְּשִׁלְמוֹת. אֲשֶׁרֵי
 חִלְקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְרִיק עֲלֵיהֶם בְּרָכוֹת וּמְקַשֵּׁב
 לְתַפְלָתָם, וְעֲלֵיהֶם כְּתוּב, פָּנָה אֶל תַּפְלַת הָעֲרֶעֶר וְלֹא בָּזָה אֶת
 תַּפְלָתָם וְגו'.

פְּרִשֵׁת צו (דף כו ע"א - דף לה ע"ב)

זאת תורת העלה וגו'. רבי שמעון פתח ואמר, צדקתך כהררי אל
 משפטיך תהום רבה וגו'. הפסוק הזה פרשנוהו ונתבאר. בא
 ראה, העולה הזו מעלה וקושרת את כנסת ישראל למעלה, והדבקות
 שלה בתוך העולם הבא להיות הכל אחד בקשר אחד, בשמחה.
 ומשום שעולה למעלה למעלה, כתוב זאת תורת, סוד של זכר ונקבה
 יחד, תורה שבכתב ותורה שבעל פה לעלות בחביבות.

בשמתעוררת רוח צפון, כמו שבארנוהו שכתוב שמאלו תחת
 לראשי, אזי היא עולה בחביבות, ומתעטרת בימין,
 ומתחברת עם האמצעי, והכל מאיר מסוד של קדש הקדשים, וזה
 מתוך סוד של אדם, ברצון הפהן ובתפלה ובשירה.

והרי בארנו שעולה קדש קדשים בסוד הרוח העליונה, משום
 ששלוש רוחות קשורות כאחת: הרוח התחתונה שנקראת רוח
 הקדש, הרוח שלפנים באמצע, שנקראת רוח חכמה ובינה, וכן הרוח
 התחתונה. אבל הרוח הזו שיוצאת מתוך שופר, כלולים באש ומים.
 הרוח העליונה שהיא סתומה בחשאי, שבה מתקיימים כל הרוחות
 הקדושות וכל הפנים מאירות, ומשום כך חוזרת העולה רוח ממש.
ואחר כך מסוד של הבהמה נהנים ונזונים להתקשר לרוח אחרת,
 שהיא בתוך הטמאה מאותם חלבים ושמן, כמו שנתבאר.
 ומשום כך עולה קדש קדשים, שאר הקרבנות כלם כדי לעשות שלום
 בעולם מכמה צדדים ובעלי דינים, להעביר ולהיות נאור מתוך הרצון
 להתפשט, ונקראים קדשים קלים, משום שלא מתעטרים למעלה
 למעלה בקדש הקדשים. ועל זה הם קדשים קלים ושחיטתם בכל
 מקום, כמו שבארוה. אבל העולה, שהיא סוד של קדש הקדשים,
 אינה כשאר קרבנות, שכל מעשיה קדש.



בא וראה מה כתוב, ולבש הפהן מדו בד, הלבושים הללו מיחדים לקדשה, בד יחידי, מיחד לקדשה. וכתוב בגדי קדש הם ורחץ במים את בשרו ולבשם. מה הטעם זה קדש? אלא סוד הדבר, כמו שאמר שהיא קדש קדשים, שהכל עולה ומתעטר בקדש הקדשים בקשר אחד, ואחר כך מפנה ומעביר רוח טמאה, שמטמא הכל, שלא ישלט ולא יקרב לתוך המקדש, ומעבר מכל צדדי הקדשה, והכל נשאר קדש בקדשה יחידה.

ואמר רבי שמעון, הרי נתבאר, שכתוב (תהלים לד) אדם ובהמה תושיע ה'. וכך עולה סוד של אדם מצד של אדם. בהמה – מצד של בהמה. ומשום כך כתוב אדם כי יקריב מכם, אדם ודאי, שהרי קרבנו למעלה לקשר קשר, ואחר מן הבהמה. והכל הוא בכתוב – אדם ובהמה. וזהו סוד שצריך לקרבן – אדם ובהמה, כמו שאמר. בא ראה, כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, כך עשה – אדם ובהמה.

ואם תאמר, הרי כתוב עוף יעופף על הארץ, שהרי מהם מקריבים קרבן, ואפלו עולה, כמו שכתוב ואם מן העוף עלה קרבנו – בא ראה, מכל אותם עופות אין מקריבים אלא מן התורים או בני יונה, אלא סוד זה – מה שהכשר בזה, פסול בזה. זה ימין וזה שמאל, והכל אחד.

עוף יעופף על הארץ, הרי בארנו שהם סוד המרפכה, ובהם תתעלה רוח הקדש לעלות למעלה, שהם שנים, אחד לימין ואחד לשמאל. העוף לימין, וזה מיכאל. יעופף לשמאל, וזה גבריאל. זה לימין, וזה לשמאל.

ומשום כך מקריבים שני אלה, כדי להעלות את רוח הקדש, והשמאל מעטר ומזין למטה, לאותו הצד של השמאל, וימין וימין, ואשה נקשרת לבעלה להיות אחד, והכל מתעלה ומתקשר כאחד, למעלה ולמטה, והקדוש ברוך הוא מתעלה לבדו ומתחזק.

ובספרים הקדמונים, העני לא נותן חלק להזין אלא להתקשר למעלה, אבל הכל – למעלה ולמטה – כל אחד נקשר לצדו כראוי, והרי בארנו.



רבי אלעזר שאל את רבי שמעון אביו ואמר, הרי הקשר של הכל נקשר בקדש הקדשים כדי להאיר, הדבקות של הרצון של כהנים לזים וישראלים למעלה, עד היכן היא עולה?

אמר לו, הרי בארנו, עד אין סוף. שכל קשר ויחוד ושלמות, להצניע באותה צנעה שאינה משגת ולא נודעת שבה רצון כל הרצונות. אין סוף אינו עומד להודע, ולא לעשות סוף, ולא לעשות ראש של אין (ראש כמו שאין). הראשון הוציא ראש וסוף, מי הראש? זו הנקדה העליונה, שהיא ראש של הכל הנסתר שעומדת בתוך המחשבה. ועושה סוף, שנקרא סוף דבר, אבל לשם אין סוף.

אין רצונות ואין אורות ואין גרות באותו אין סוף. כל האורות והמאורות הללו תלויים להתקיים בהם, ולא עומדים להשגה, מי שיודע ולא יודע, אינו אלא רצון עליון נסתר של כל הנסתרים, אין.

ובשהנקדה העליונה והעולם הבא התעלו, אינם יודעים פרט לריח, כמי שהריח ריח והתבשם, ואין זה נחת (ניחח), שהרי כתוב ולא אריח בריח ניחחכם, שהרי ריח ניחח הוא ריח של רצון, שכל הרצונות הללו של תפלה, ורצון של שירה, ורצון הכהנים, שכלם סוד של אדם, אזי כלם נעשים רצון אחד. והוא נקרא ניחח, רצון כתרנומו. אז הכל נקשר ומאיר כאחד כראוי, כמו שנתבאר.

ועל כן נתן הצד האחר ביד הכהן, שכתוב צו את אהרן ואת בניו לאמר. סוד כאן, שהרי בארנו, אין צו אלא עבודה זרה. וכאן נתן לו לשרף את אותה מחשבה רעה ולהעבירה מתוך הקדש ברצון הזה שעולה למעלה, ובעשן הזה ובחלבים שנשרפים, כדי שיעברו מן הקדש, והצו הזה עומד ברשותם להפרידו מן הקדש מתוך הקרבן הזה. ואם תאמר, צו את בני ישראל – כך גם שהרי ברשותם עומד (להפריש אותה מן הקדשה) כל זמן שעושים רצון רבונם, שלא יוכל לשלט עליהם.

והפסוק הזה הכל בא להראות סוד הדבר, לעטר את רוח הקדש למעלה למעלה, ולהפריד את רוח הטמאה ולהורידה למטה למטה, וזה ברצון ובתפלה כפי שאמרנו, וזה במעשה, הכל כמו שראוי לו.



וְהַכְּתוּב הַזֶּה מוֹכִיחַ עֲלֵיהֶם, שְׁכַתוּב צוֹ אֶת אֶהְרֵן וְאֶת בְּנָיו לֵאמֹר.
צו - זו עבודה זרה, רוח הטמאה. לאמר - זו האשה,
שְׁנַקְרָאת יֵרָאת ה'. כְּתוּב כָּאֵן לֵאמֹר, וְכַתוּב שָׁם (ירמיה ג) לֵאמֹר הֵן
יִשְׁלַח אִישׁ אֶת אִשְׁתּוֹ, וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ. מִשּׁוּם כֶּן הִכַּל נֶאֱמַר, וְהִפְהִין
עוֹמֵד לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל בְּסוּד שֶׁל אָדָם וּבְהִמָּה.

אֲשֵׁרִי חֲלַקְמֵם שֶׁל הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, שֶׁהֵם יוֹדְעִים
אֶת דְּרָכֵי הַתּוֹרָה וְהוֹלְכִים בָּהּ בְּדֶרֶךְ אֱמֶת, עֲלֵיהֶם כְּתוּב (ישעיה
לא) ה' עֲלֵיהֶם יַחֲיוּ. מִי עֲלֵיהֶם? אֵלּוֹ דְּרָכֵי הַתּוֹרָה. יַחֲיוּ - יִתְקַיְמוּ
בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

הַחֲכָמָה הַפְּנִימִית הַיָּא הַנִּקְרָא חֲכָמָה בְּאִמְתוּת וְעֲלֵיהָ נֶאֱמַר לֹא הַמְדַרְשׁ הוּא הָעֵקֶר
אֶלָּא הַמַּעֲשֵׂה, וְזֹאת הַחֲכָמָה מֵאֵת הַשֵּׁם מִן הַשָּׁמַיִם לְטוֹב לְפָנָיו יִתְעַלֶּה

כִּי הַחֲכָמָה הַפְּנִימִית הַיָּא הַנִּקְרָא חֲכָמָה בְּאִמְתוּת כִּמוֹ שֶׁכָּתַב הַחֲסִיד הַרְבִּי
יוֹסֵף יַעֲבֹץ עָלָיו הַשְּׁלוֹם בְּמִשְׁנַת "כָּל שִׁירָאת חֲסָאוֹ קוֹדֶמֶת לְחֲכָמָתוֹ" וְכוּ' זֶה
לְשׁוֹנוֹ גַּם יִתְכַּן לְפָרֵשׁ כִּי הַחֲכָמָה הַנִּזְכָּרֶת בְּזוֹ הַמִּשְׁנָה אֵינָה חֲכָמַת עֲשִׂית
הַמְצוּוֹת כִּי אִם הַחֲכָמָה הַעֲלִיּוֹנָה חֲכָמַת הַקְּבֻלָּה וְהַיָּא יְדִיעַת טַעְמֵי הַמְצוּוֹת
וְעֲלֵיהָ אֲנוּ מִתְפַּלְלִים בְּכָל יוֹם וְהָאֵר עֵינֵינוּ בְּתוֹרָתָהּ כִּי מֵה חֲסָרְנוּ בְּאִמְרָנוּ
וְתָן בְּלִבְנוּ בִּינָה לְהַבִּין וְלִהְשַׁכִּיל לְשִׁמְעַת לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד שֶׁנֶּאֱמַר אַחֵר כֶּן וְהָאֵר
עֵינֵינוּ בְּתוֹרָתָהּ אֶלָּא וְדָאֵי אֲנוּ מְכוֹנִים לְחֲכָמָה הַמְפָאָרָה הַזֹּאת שֶׁעֲלֵיהָ אָמַר
דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם גַּל עֵינַי וְאֲבִיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתָהּ וְלֹא אָמַר דָּוִד כֵּן
עַל דֵּינֵי שׁוֹר מוֹעֵד וְשׁוֹר תָּם וְאָף לֹא עַל דֵּינֵי אֲסוּר וְהִתֵּר שֶׁהֵיוּ נִשִּׁי יִשְׂרָאֵל
בְּקִיאוֹת בָּהֶם, אֶלָּא עַל זֶה הַחֲכָמָה שְׁאִין לָהּ סוּף כִּי כָּל תְּקוּנָתָנוּ אֵל מוֹל
הַהֲצִלָּהּ הַזֹּאת כִּי מִתּוֹכָהּ נִהְיָ דְּבָקִים בְּשִׁמּוֹ הַגְּדוֹל וְחֲכָמַת עֲשִׂית הַמְצוּוֹת
אֵינָה כְּלוּם אִם לֹא תְּבוּא לִיְדֵי מַעֲשֵׂה וְעֲלֵיהָ נֶאֱמַר לֹא הַמְדַרְשׁ הוּא הָעֵקֶר
אֶלָּא הַמַּעֲשֵׂה וְזֹאת הַחֲכָמָה מֵאֵת הַשֵּׁם מִן הַשָּׁמַיִם לְטוֹב לְפָנָיו יִתְעַלֶּה.

(ראשית חכמה בהקדמה)

וַיָּאֵר אֶת הַלֵּילָה בְּתַקּוּנֵי הַזֹּהַר כְּעֵצֶם הַשָּׁמַיִם לְטוֹרָה

וְעַם הַיּוֹתוֹ בְּחוֹר כְּאֶרְצִים נִכְנָס בְּכִי טוֹב אֵל תָּא הַרְזִים וְלֹא הַשִּׁיב אַחוֹר יְמִינוּ
מִפְּנֵי חֲסָר זְמָנוֹ כִּי אָמַר מַחְשַׁבְתַּת הַמְּקוֹם קְדָמָה לְמַחְשַׁבְתַּת הַזְּמַן וּבַעֲת פְּקֻדַּת
הַמַּשְׁמוֹרוֹת קְדָמוֹ עֵינַי אֲשִׁמּוֹרוֹת וְהִתְקִין מְאוּרוֹת וַיָּאֵר אֶת הַלֵּילָה בְּתַקּוּנֵי
הַזֹּהַר כְּעֵצֶם הַשָּׁמַיִם לְטוֹרָה.

(שאלות ותשובות דביר יוסף בהקדמה, מתלמידו בעל יד מלאכה)